

CYFARFOD: **CABINET**

DYDDIAD: **28 MEDI 2021**

TEITL: **STRATEGAETH CYLLIDEB 2022/23**

PWRPAS: **CYNLLUNIO ARIANNOL**

AWDUR: **DAFYDD L EDWARDS, PENNAETH CYLLID**

AELOD CABINET: **CYNGHORYDD IOAN THOMAS, AELOD CABINET CYLLID**

Penderfyniadau a geisir:

- A. Cymeradwyo'r drefn ac amserlen ar gyfer llunio Cyllideb 2022/23.**
 - B. Nodi os bydd bwllch cyllido i fantoli cyllideb 2022/23, bydd y Cyngor yn defnyddio cyllidebau a cronfeydd wrth gefn i liniaru colledion adnoddau yn y tymor byr, a pwylllo cyn adnabod unrhyw arbedion ychwanegol fydd angen yn ystod haf 2022.**
 - C. Derbyn cynnwys yr adroddiad fel Cynllun Ariannol Tymor Canolig y Cyngor, tra'n nodi, yn y cyd-destun cyfredol, fod cynllunio ariannol yn hynod heriol.**
-

Cefndir

1. Pwrpas yr adroddiad yma yw rhoi amlinelliad o drefn flynyddol llunio cyllideb am y flwyddyn 2022/23, ynghyd â Cynllun Ariannol Tymor Canolig ar gyfer y Cyngor.

Gwariant y Cyngor

2. Mae cyfrifwyr y Cyngor wrthi'n gwneud y gwaith paratoi'r gyllideb o ran anghenion gwario 2022/23, drwy amcangyfrif effaith cytundebau tâl, chwyddiant arall, addasu cyfraniadau anorfod ac ymrwymadau gwario eraill.
3. Yn anochel, bydd gwasanaethau'r Cyngor yn cyflwyno sawl cais am adnoddau ychwanegol yn wyneb pwysau anorfod, a gyda'r Prif Weithredwr ac aelodau'r Cabinet, byddwn yn asesu'r 'bidiau' yma dros y misoedd nesaf.

Grant Llywodraeth

4. Ochr arall y geiniog yw'r adnoddau grant fydd ar gael i'r Cyngor er mwyn ariannu'r ymrwymadau yma. Mae Llywodraeth Cymru wedi nodi eu bwriad i gyhoeddi eu **setliad drafft 2022/23 ar gyfer awdurdodau lleol ar 21^{ain} o Ragfyr 2021** (ar ôl cyhoeddi eu Cyllideb Ddrafft 2022/23 nhw eu hunain ar 20^{fed} o Ragfyr 2021) a'r **setliad terfynol ar gyfer awdurdodau lleol ar yr 2^{il} o Fawrth 2022** (ar ôl cyhoeddi eu Cyllideb derfynol ar y 1^{af} o Fawrth 2022). Gall y dyddiadau hyn newid, gan eu bod yn dibynnu ar gylich gwariant Llywodraeth y DU a chamau nesaf y pandemig.

5. Bydd yr amserlen yma'n heriol i awdurdodau lleol, gyda chyfnod estynedig o ansicrwydd ariannol yn sgil ardrawiad yr argyfwng Covid-19, ond bydd Cyngor Gwynedd yn cychwyn o sylfaen gyllidol gymharol gadarn, gyda lefel iach o gronfeydd wrth gefn gellir eu defnyddio. Bydd aelodau a swyddogion yn gwneud gwaith pellach dros y misoedd nesaf er mwyn cwrdd â'r amserlen i baratoi cynnig cyllidebol i'w gyflwyno i'r Cyngor llawn ar y 3^{ydd} o Fawrth 2022.

Ansicrwydd Ariannol

6. Wrth gynllunio cyllideb 2022/23 y Cyngor, rydym yn gwynebu ansicrwydd ariannol oherwydd diffyg gwybodaeth. Mae hyn yn golygu'r angen i ni wneud nifer o ragdybiaethau, tra bod yr hinsawdd ariannol ac economaidd yn newid, ynghyd ag ymatebion y Llywodraethau. Mae'r ansicrwydd cyfredol yn cynnwys:
 - i. Cyflymder yr adferiad o pandemig Covid-19, a'i effaith ar wariant, incwm, cynlluniau cynilo, ayb.
 - ii. Parhad o'r gefnogaeth gan Lywodraeth Cymru i osod yn erbyn cost ariannol y pandemig i'r Cyngor (hyd yn hyn, mae grantiau ychwanegol gan y Llywodraeth wedi lliniaru costau ychwanegol, colledion incwm a diffygion refeniw o ganlyniad i'r pandemig, ond nid yw cyllid ychwanegol 'Covid' wedi ei adnabod ar gyfer 2022/23 eto).
 - iii. Tueddiad fod prisiau wedi cynyddu yn ddiweddar, ond disgwyliadau efallai na fydd hynny'n parhau.
 - iv. Oedi wrth setlo codiadau cyflog blynyddol.
 - v. Oedi gydag Adolygiad Gwariant Cynhwysfawr Llywodraeth y DU, roedd i fod i gymryd lle yn 2020. Yn ddiweddar, roedd swyddogion y Llywodraeth wedi cyfeirio at y 'rownd wario' ar gyfer 2022/23, ac awgrymu y bydd yr Adolygiad Gwariant Cynhwysfawr yn effeithio ar gyllid craidd a grantiau yn 2023/24 a thu hwnt. Fodd bynnag, nododd llythyr lansio Canghellor y Trysorlys a gyhoeddwyd ar 7 Medi 2021 y bydd "Adolygiad Gwariant 2021 yn gosod grantiau bloc y gweinyddiaethau datganoledig rhwng 2022-23 a 2024-25, a bydd yn gorffen ochr yn ochr â Chyllideb yr Hydref ar 27 Hydref 2021".
 - vi. Bu etholiad Senedd Cymru ym mis Mai 2021, ac nid yw blaenoriaethau'r Llywodraeth newydd yn eglur eto.
 - vii. Cynigion heb eu cadarnhau gan y ddau Lywodraeth am gyllid hir-dymor cynaliadwy ar gyfer gofal cymdeithasol oedolion.
 - viii. Ar ôl gostyngiadau grant mewn termau real am nifer o flynyddoedd blaenorol, derbyniodd y Cyngor setliadau grant tecach am 2020/21 a 2021/22, roedd yn cyfarch chwyddiant.
 - ix. Fel yn 2020/21 a 2021/22, does dim cadarnhad o gyllid ychwanegol ar gyfer beichiau newydd a phwysau galw arall ar gyfer 2022/23.

Rhagdybiaethau Cyllideb 2022/23

7. Er gwaethaf y diffyg gwybodaeth, mae'r tabl isod yn ymgais i gynllunio cyllideb 2022/23 ar gyfer y Cyngor. Yn wyneb yr ansicrwydd amlinellir uchod, gwneir nifer o ragdybiaethau bras am y prif ffactorau cyllidebu, megis chwyddiant, galw am wasanaethau, ac ariannu drwy grant gan Lywodraeth Cymru, er mwyn adnabod amrediad posib faint y gallai fod angen lleihau Cyllideb 2022/23.

2022/23	Achos Gorau £m	Achos Canolog £m	Achos Gwaethaf o fewn rheswm £m
Chwyddiant Tâl -			
- Awdurdod Lleol	2.8	3.1	3.5
- Athrawon	2.2	2.5	2.8
Chwyddiant Prisiau	2.5	3.0	3.5
Pwysau / Galw -			
- Gofal Cymdeithasol	1.5	2.0	2.5
- Arall	1.5	2.5	3.5
Cyfanswm Pwysau	10.5	13.1	15.8
Newidiadau Ariannu -			
- Treth Cyngor (2% / 3.5% / 4.5%)	1.5	2.6	3.3
- Setliad Grant (4.5% / 3.5% / 2.5%)	9.0	7.0	5.0
Cyfanswm y newidiadau ariannu	10.5	9.6	8.3
Angen Gostwng y Gyllideb	0.0	3.5	7.5

Cynllun Ariannol Tymor Canolig

8. Ymhellach, mae'r tabl isod yn ymgais i lunio Cynllun Ariannol Tymor Canolig ar gyfer y Cyngor, gydag 'achos canolog' o'r posibiladau o fod angen lleihau Cyllideb erbyn 2022/23, 2023/24 a 2024/25.

Achos Canolog	2022/23 £m	2023/24 £m	2024/25 £m
Chwyddiant Tâl -			
- Awdurdod Lleol	3.1	3.1	3.1
- Athrawon	2.5	2.5	2.5
Chwyddiant Prisiau	3.0	3.0	3.0
Pwysau / Galw -			
- Gofal Cymdeithasol	2.0	1.0	1.0
- Arall	2.5	2.0	2.0
Cyfanswm Pwysau	13.1	11.6	11.6
Newidiadau Ariannu -			
- Treth Cyngor (3.5%)	2.6	2.6	2.6
- Setliad Grant (3.5%)	7.0	7.0	7.0
Cyfanswm y newidiadau ariannu	9.6	9.6	9.6
Angen Gostwng y Gyllideb	3.5	2.0	2.0

9. Yn wyneb yr ansicrwydd ariannol nodwyd eisoes, ni awgrymir fod y ffigyrau bras yma'n "atebion cywir", bydd gwaith cyllidebu llawer mwy soffistigedig i ddilyn, ond credwn fod rhain yn amcangyfrifon teg i bwrpas cynllunio.

Casgliad

10. Eleni, **mae cynllunio ariannol yn hynod heriol**, gydag ystod o senarios posib yn awgrymu bwch cyllido ar gyfer 2022/23 a allai fod unrhyw swm rhwng £0 a £7.5m, gyda'r ystod o ganlyniadau posibl yn cynyddu'n eang erbyn 2023/24 a thu hwnt. **Wrth gynllunio ar gyfer 2022/23, os bydd bwch cyllido mi fydd sylfaen gyllidol gadarn Cyngor Gwynedd yn caniatáu i ni 'bontio' yn y tymor byr.**

Argymhelliad

11. Deallwn, wrth gwrs, bydd y Cyngor awydd osgoi ystyriaeth dwys a diangen o restrau arbedion a thoriadau gwasanaeth posibl yn ystod cyfnod parhaus cyfredol y pandemig Covid-19. Felly, eto fel cynlluniwyd yr adeg yma llynedd, **os bydd bwch cyllido i fantoli cyllideb 2022/23, i ddechrau argymhellir i'r Cyngor ystyried defnyddio cyllidebau a cronfeydd wrth gefn i liniaru colledion adnoddau**, ynghyd â'r angen i'r Dreth Cyngor gynyddu.

Camau i'r Dyfodol

12. Mae'n hynod fuddiol ein bod yn gallu defnyddio sefyllfa iach iawn cronfeydd wrth gefn y Cyngor i liniaru pwysau cyllidebol nawr, yn hytrach na hel bwganod oherwydd yr ansicrwydd cyfredol. Yn y tymor hwy, bosib bydd angen ailgyflenwi rhai o'r cronfeydd wrth gefn, fel eu bod ar gael pan fydd eu hangen yn y dyfodol.
 13. Bydd aelodau'r Cabinet yn derbyn gwybodaeth pellach rhwng Rhagfyr 2021 a Chwefror 2022, yn sgil datganiad setliad grant llywodraeth leol ar gyfer 2022/23, ac fel mae cynlluniau cyllidebu'n datblygu. Yn Ionawr 2022, bydd aelodau'r Cabinet yn ystyried ymrwymadau gwario anorfod y Cyngor yng nghyd-destun setliad drafft 2022/23, cyn bydd yr Aelod Cabinet Cyllid a'r Pennaeth Cyllid yn ymgynghori gyda holl aelodau'r Cyngor mewn cyfres o seminarau.
 14. Gweler amserlen cyllideb y Cyngor yn **Atodiad A**. Byddwn yn ymlynu at yr amserlen flynyddol arferol o adrodd i'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu (10 Chwefror, i gynnig sylwadau ar risgiau ariannol), y Cabinet (15 Chwefror, i argymhell cyllideb a threth), a'r Cyngor llawn (3 Mawrth, i osod y gyllideb a'r Dreth Cyngor, sydd rhaid ei osod erbyn 11 Mawrth).
 15. Pan fydd y Cyngor yn wynebu llai o ansicrwydd ariannol, ar ôl i effaith Adolygiad Gwariant Cynhwysfawr Llywodraeth y DU ar ariannu craidd a grantiau'r dyfodol ddod yn gliriach, bydd y Swyddog Cyllid Statudol a'r Aelod Cabinet dros Gyllid yn sefydlu cynllun ariannol tymor canolig mwy manwl i'r Cyngor newydd, gan adolygu unrhyw benderfyniadau a gymerwyd yn flaenorol.
-

Barn y swyddogion statudol

Y Swyddog Monitro:

Mae'r adroddiad yn gosod cyd-destun ar gyfer sefydlu Cyllideb 2022/23. Mater i'r Cabinet yw ffurfio cyllideb ddrafft i'w argymhell i'r Cyngor ac mae'r broses gynllunio a gynigir yn briodol.

Y Pennaeth Cyllid:

Rwyf wedi cydweithio gyda'r Aelod Cabinet i baratoi'r adroddiad yma ac yn cadarnhau'r cynnwys.

Barn yr aelod lleol

Dim yn berthnasol
